

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus Tres spirituales

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

5. Quomodo per inordinatam confidentiam homo actionum humanarum fructu spoliatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

TRACTATUS DE VERA

*Siquidem deest profunditas, & propter
secundum deest petra.*

Hæc æternæ sapientiæ doctrina,
magna reuerētia & gratiarum actione
amplectenda est, & diligentissimè ex-
ercenda, tum cauendo huius hominis
defectus, qui licet fide, multisq; bonis
operibus instructus esset, tamē firmo
non peccandi proposito destitutus e-
rat, & ut non fuisset, tamen suis viri-
bus conatib⁹q; plus nimio tribuebat:
tum etiam imitando sapientis veriq;
Dei serui exemplum, qui exstruens fa-
bricam boni operis, sanctæq; vitæ, cū
firmissimo proposito in eādē persi-
stendi omnem fiduciā coniecit in om-
nipotentem Deum, & filij eius Christi
virtutem & auxilium.

CAPVT. V.

*Quomodo per inordinatā confidentiā,
qua homo vitatur in actionibus hu-
manis suo fructu spoliatur.*

OMNES homines, qui desiderio
alicuius boni consequendi te-
nentur, debent ad illud conse-
quendum suam quoq; industriam &
laborem conferre, quantum ratio na-
turalis

DIFFIDENTIA SVI IPSIVS ¶
turalis & lex diuina postulauerit: nam
neq; diffidentia sui, neq; confidentia
in Deo, media & auxilia humana exclu-
dunt, imò potius exigunt, vt homo fa-
ciat quod in se est, vt si velit à Deo sustē-
tari, ipse etiam, quoad vires ferent, in
eundem finem laboret: & si velit prox-
imi voluntatem ad benè faciendum à
Deo inflecti, ipse quoq; & precibus &
rationibus, alijsq; medijs necessarijs
proximum ad idē præstandum cō-
moueat. Sic si ad solidarum virtutum
opes aspiret, medijs quoq; ad id neces-
sarijs, vt meditationibus pijs, pæniten-
tijs, elemosynis, inuocatione san-
ctorum, & proborum hominum insti-
tutione vtatur. Magni siquidē refert,
vt homo medijs necessarijs, quibus v-
titur, non inordinatè confidat, sed fi-
duciam omnem proijciat in Deum,
eiusque bonitatem, certò persuasus,
quemadmodum voluntatem & facul-
tatem impertiuit illa media vsurpan-
di, sic etiam vim & efficaciam fructuo-
sè illa tractandi collaturus sit. Quam
rem exponēs S. Basilius in hanc sentē-
tiam scribit.

Necesse est in omnibus actioni-
bus

E 7

bus

*Bas. in cōst.
monast. c.
16.*

68 TRACTATUS DE VERA
bus nostris, ut omnem fiduciã in aux-
ilio diuino collocemus: quãtocun-
que enim studio & industria vli fuerimus,
nihil tamen sine illo effecerimus. quã,
quã nec suppetet nobis illud auxiliũ,
si conatum nostrum subtraxerimus.
Itaque ad cõsequendam veram virtu-
tẽ, opus est pariter & solitudine no-
stra, & præsidio celesti, quod etiam cũ
ipso bonorum operũ exercitio auges-
cit. Refert propheta Isaias, ingentem
infidelium exercitum ad oppugnandam
Hierosolymam coactum, qui cre-
ditur fuisse Nabuchodonozoris tem-
poribus Sedechiã regis. Hierosolymi-
tanos verò ipsos, ad defensionem se cõ-
parasse, congregando piscinã inferio-
ris aquas, ad muniendũ murum do-
mos destruendo & inter duos muros
ad aquã piscinã veteris lacum facien-
do, & tamen Deum hanc eorum indu-
striã & laborem improbasse & redar-
guisse, atque eos tandẽ in manus ho-
stium tradidisse, ut ab illis vel macta-
rentur, vel in captiuitatem abduceren-
tur. Qua verò de causa? Quia scilicet,
in industria illa sua humana omnes
spes suas defixerant, nec ad preces, vel
ad

Isa. c. 22.

DIFF. DENTIA SVI IPSIVS 99

ad auxiliū diuinum confugerant. *La-
cum fecistis, inquit, inter duos muros,
& nō suspexistis ad eum qui fecerat eū
& operatorem eius de longē non vidi-
stis.*

Quando verò media humana non
sufficiunt, Deus, si ad illum confugia-
mus, defectū eorum supplet, vti fecit *2. Par. 32.*
regi Ezechiaē, quando eum Senache-
rib cum potentissimis Assyriorum co-
pijs obsedit nam cum obturasset
cunctos fontes extra urbem, ne hosti-
bus suppeteret aqua, refecisset muros,
turres extruxisset, ac vniuersi generis
armaturā & clypeos instaurasset, nec
tamen omnis hæc industria satis esset
ad sustinendam hostilium copiarum
vim: Deus quod desiderabatur diuini-
tus suppleuit. misit enim in subsi-
diū angelum vnicum, qui vna nocte
centum octoginta millia hostium è
medio sustulit: Quæ verò cau-
sa fuit, vt Deus non eadem ratio-
ne succurreret Sedechiaē, cum ta-
men iisdem medijs, quibus Ezechi-
as, ad sui defensionem vsus fuerit?
nempe, quia Sedechias omnem
confidentiam suam posuerat in
hu-

Deo TACTATUS DE VERA
humanis viribus, non item Ezechias.
Hic enim ut primum animaduertit in
quanto discrimine Hierosolyma esset,
contulit se ad templū, cilicio indutus,
preces Isaiæ prophetae pro se postula-
uit, populūq; totū ad orationē
~~inuitauit~~, & hortatus est, vt fiduciam
suam conijcerent in Deum, dicens. *No-
lite timere, nec pauentis regem Assyrio-
rum, & uniuersam multitudinem qua
est cum eo: multo enim plures nobiscum
sunt, quàm cum iūo: cum illo enim est
brachium carniū, nobiscū Dominus
Deus noster, qui auxiliator est noster,
pugnatq; pro nobis.*

• CERTE si pro aliquo dono diuino
à Deo impetrando hoc documento v-
ti debemus, speciatim debemus pro ac-
quiritendis veris & solidis animi virtu-
tibus, vt nempe industriae nostrae, siue
iusti, siue adhuc peccatores simus, non
nimium confidamus, vt ieiunijs no-
stris, vigilijs, meditationibus, orationi-
bus, alijsq; laboribus & afflictionibus:
haec enim opera secundum naturam
suam considerata, hoc est, quatenus o-
pera hominis, vim nullam vel effica-
ciam habēt nisi à gratia auxilioūe di-
uino

DIFFIDENTIA SVI IPSIVS 107

nino illis cōiuncto, vt benè docet Cal-
sianus ex sanctorum Patum senten-
tia, *Aiunt, inquit, Patres non posse ad
purum quempiam carnalibus vitijs e-
mundari, nisi vniuersum laborem suum
atq; conatum ad tanta perfectionis finē
intellegerit non posse sufficere, nec eam
nisi miseratione Dei & adiutorio com-
prehendi, &c.*

*Cass. me-
nast in 1. 1. c. 13. &
35.*

O quantam iacturam lucri spiritua-
lis faciunt homines, quòd hanc artem
non fideliter exerceant, vsurpando, sci-
licet, media ad consequendas virtutes
necessaria, atq; imprimis hanc diffidē-
tiam sui, & cōfidentiam in Deum fir-
missimam, Multi siquidem serui Dei,
qui sanctorum vitæ initium fecere, vi-
gilijsq; ieiunijs, diuturnis precibus &
meditationibus, caritatis quoq; operi-
bus se gnauiter exerceuere, tandem gra-
tia diuina excidēre, & in magnas cala-
mitates incidēre, nō alia de causa, quā
quod plus æquo industriæ suæ tribuif-
sent, Ita Ambrosius in epist. ad De-
metriadem testatur, *Multi, inquit,
seruientes Deo, & in lege eius die ac no-
cto meditates, crucifixerunt carnem
suam cum desiderijs, & concupiscentijs
omnibus*

*Ambrosio
84.*

103 TRACTATUS DE VERA

omniumq; illecebrarū incētia domue-
runt, non damnis victi, non persecutio-
nibus fracti, non prosperitatibus de-
prauati, mundum istum nec dilexerunt
obsequentem, nec timuerunt terrentē. Tā-
tam itaq; firmitatem, & tam sublimem
propositum qua impugnatione diabo-
li posset adoriri, nisi ut quibus non po-
tuerat persuadere vitiorum amorem,
immitteret laudis cupiditatem, & inde
nouissima instrueretur tentatio, unde
nocuit prima deceptio? Hucusque Am-
brosius. Atque hoc est, quod diuina
scriptura toties repetit in Prouerbis
dicens, Contritionem praeceat superbia
& ante ruinam exaltatur spiritus. Et
alibi: Superbum, inquit, sequitur humi-
litas: & humilem spiritu suscipiet glo-
ria.

Prout. 10.
Prout. 29.

NEQ; repetit sacra scriptura toties
eandem sententiā sine ingenti myste-
rio, cum nihil in illa otiosum sit. nem-
pe ut intelligamus, quā magnum,
quāque necessarium sit hoc docu-
mentum. & verò dignissimum quod
semper ob oculos versetur, & mēte se-
dulò ponderetur ab ijs, qui cæperunt
Deo seruire, ut si velint gratiam diuina
nam

ERA
domit
cutio.
is de
lexera
te. Tä
blimo
liabo
m po
orem,
rinda
vnde
Am
iuna
e: bijs
erbia
s. Et
sumi
glo
oties
yste
nem
um,
ocu-
uod
e se-
unt
iui
ara

DIFFIDENTIA SVI IPSIVS 103
nam, aliâq; spiritalia dona conseruare
& adaugere vsq; ad claram Dei visio-
nem, diligenter caueant hoc præcipi-
tium confidentiæ sui, vnde tam mul-
ti turpissimè corruerunt, omnemque
operam collocant in exercendis me-
dijs quibus ad veram & solidam diffi-
dētiam sui peruenitur. De quibus me-
dijs deinceps agemus, ac tandem quæ-
stionem illam dissoluemus. An posita
omni fiducia principaliter in Deo, pos-
simus, saltem secundariò, aliquam fi-
duciam ponere in bonis operibus, no-
stroq; studio & diligentia, atque alijs
medijs humanis?

C A P V T. VI.

*De Primo Medio, quo acquiritur sancta
sui diffidentia, quod est rectè intelli-
gere bona omnia esse à Deo*

PRIMUM medium est, probè intel-
ligere bona omnia, siue naturam
eorum & virtutem, siue actiones
& effectus spectes, esse à Deo. Quod vt
clarius cognoscatur, notandum est:
inter res & bona naturalia censerī, pri-
mò essentiā omnium creaturatum,
tum facultates vel potentias cuiq; na-
turalis